

**PROJEKT BUDOWLANY
ZAGOSPODAROWANIA BRZEGÓW JEZIORA GUZIANKA DUŻA
WRAZ Z PRZYLEGŁYMI TERENAMI ZIELENI MIEJSKIEJ I DAWNEGO TARTAKU
W RUCIANEM-NIDZIE – CZĘŚĆ PÓŁNOCNA**

Nazwa elementu projektu budowlanego

PROJEKT ROŚLINNOŚCI

Imię i nazwisko lub nazwa inwestora oraz jego adres

GMINA RUCIANE NIDA

Al. Wczasów 4, 12-220 Ruciane Nida

Nazwa zamierzenia budowlanego

Zagospodarowanie brzegów jeziora Guzianka Duża wraz z przyległymi terenami zieleni miejskiej i dawnego tartaku w Rucianem-Nidzie – część północna: budynek zaplecza sanitarnego; sezonowy budynek obsługi publicznych terenów sportowo-rekreacyjnych; trzy parkingi naziemne; plac rekreacyjno-sportowy; mała architektura wraz z następującymi urządzeniami budowlanymi: przyłącze i instalacja zewnętrzna wodociągowa; przyłącze i instalacja zewnętrzna kanalizacji sanitarnej; instalacja zewnętrzna kanalizacji deszczowej; instalacja zewnętrzna elektroenergetyczna; instalacja zewnętrzna oświetleniowa; kanał kablowy; wraz z ukształtowaniem i zagospodarowaniem terenu.

Jednostka projektowa

RESTUDIO JACASZEK ARCHITEKCI sp. z o.o., 80-247 Gdańsk, ul. Sobótki 11A/6

Adres obiektu budowlanego

Ruciane Nida, dz. nr 74, 97/3, 102 (część działki)

Projektanci		
mgr inż. arch. Maciej Jacaszek projektant	10/WMOKK/2009	w specjalności architektonicznej
mgr inż. Bożena Korczak projektant	POM/IS/2216/01	W specjalności sanitarnej
mgr inż. Norbert Walkiewicz projektant	WAM/0026/POOE/07	W specjalności elektrycznej
mgr inż. Katarzyna Krakos projektant	PDL/0112/PWBD/18	W specjalności inżynierskiej drogowej
dr inż. Marta Akincza, arch. kraj. projektant		W specjalności zieleni
mgr inż. Urszula Knercer-Grygo, arch. Kraj projektant		W specjalności zieleni

Data 20.12.2023 r.

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ OPISOWA

INFORMACJE OGÓLNE

OPIS PROJEKTU ROŚLINNOŚCI

WYKAZ PROJEKTOWANYCH GATUNKÓW

OGÓLNA SPECYFIKACJA DOTYCZĄCA MATERIAŁU SZKÓLKARSKIEGO

WYTYCZNE DO GOSPODARKI ISTNIEJĄCYM DRZEWOSTANEM NA CZAS PROWADZENIA ROBÓT BUDOWLANYCH

CZĘŚĆ GRAFICZNA

Załącz. 1 – PROJEKT ROŚLINNOŚCI – CZĘŚĆ PÓŁNOCNA – SKALA 1:500

INFORMACJE OGÓLNE

Planowane zamierzenie budowlane ma być zlokalizowane w Rucianem - Nidzie, obręb 0001 Ruciane - Nida na działkach nr 74, 97/3, 102 (część działki) na obszarze dawnych terenów przemysłowych tartaku Andersa i częściowo na obszarze dawnego założenia parkowego.

Teren zamierzenia budowlanego graniczy:

- od strony wschodniej z dz.nr 63 – jezioro Guzianka Duża
- od strony północnej z działką leśną nr 3105/2
- od zachodniej częściowo z ulicą Mazurską oraz częściowo z terenami sąsiedni wobec ulicy Mazurskiej
- od strony południowej częścią działki nr 102 która nie znajduje się na terenie niniejszego zamierzenia budowlanego

Projektowane zamierzenie budowlane polega na budowie strefy wypoczynku nad wodą wraz z zapleczem sanitarnym i gastronomicznym. W ramach inwestycji powstaną budynki, budowle, obiekty małej architektury, urządzenia budowlane oraz podziemna infrastruktura techniczna (pokazana na rysunku projektu zagospodarowania terenu) wraz z ukształtowaniem i zagospodarowaniem terenu.

Obiekty budowlane na działce zostały zlokalizowane zgodnie z warunkami technicznymi i zapisami planu miejscowego.

Zniszczone i zdewastowane obszary powstałe w trakcie prowadzonych prac budowlanych należy uporządkować i urządzić na nich zieleń. Do nasadzeń drzew wskazano strefę brzegową a także strefę rekreacyjną w głębi terenu. Strefa brzegowa jeziora zakłada utrzymanie i uzupełnianie istniejącego siedliska, głównie olchowego. Strefa rekreacyjna zakłada uzupełnianie projektowanych obiektów i elementów o grupy drzew flankujących widoki, dających cień, zwiększających bioróżnorodność, wydzielających miejsca postojowe czy trakty jezdne.

Niniejszą dokumentację należy traktować jako część integralną Projektu całości

OPIS PROJEKTU ROŚLINNOŚCI

Projekt zakłada uzupełnienie istniejącej w terenie roślinności głównie drzewiastej o drzewa i krzewy a także trawy ozdobne. Całość terenu podzielona została kompozycyjnie na strefy związane z parkingami, częścią sportową, częścią wypoczynkową i plażą. Założeniem projektu było wzbogacenie każdej ze stref w rośliny poprawiające estetykę, zapewniające cień czy osłonę od wiatru oraz rośliny maskujące (np. przy parkingach). W całości brano pod uwagę powiązania widokowe z jeziorem oraz częścią południową terenu – dawnym tartakiem. Przy doborze gatunkowym oraz lokalizacji roślin kierowano się warunkami siedliskowymi, wynikami inwentaryzacji przyrodniczej oraz dendrologicznej a także ideą zwiększenia bioróżnorodności. Ponieważ w terenie następuje niewielkie usunięcie drzew i krzewów z przyczyn sanitarnych oraz kompozycyjnych (kolizja z projektowaną inwestycją) zaprojektowane drzewa rekompensują

straty w kontekście gatunkowym oraz ilościowym. Do wycinki wskazano 2 drzewa wskazane w dokumentacji *Inwentaryzacja dendrologiczna wraz z projektem gospodarki drzewostanem na potrzeby dokumentacji: Projekt budowlany zagospodarowania brzegów jeziora Guzianka Duża wraz z przyległymi terenami zieleni miejskiej i dawnego tartaku w Rucianem-Nidzie* (M. Akincza, U. Knercer-Grygo, M. Gębicka, grudzień 2023).

Rysunek projektu stanowi załącznik graficzny do niniejszej dokumentacji.

WYKAZ PROJEKTOWANYCH GATUNKÓW

<u>Drzewa liściaste</u>	<u>szt.</u>
1. <i>Acer campestre</i> klon polny	4
2. <i>Alnus glutinosa</i> olcha szara	11
3. <i>Betula pendula</i> brzoza brodawkowata	25
4. <i>Carpinus betulus</i> grab pospolity	19
5. <i>Fraxinus excelsior</i> jesion wyniosły	1
6. <i>Malus</i> 'Ola' jabłoń	5
7. <i>Quercus robur</i> dąb szypułkowy	5
8. <i>Tilia cordata</i> lipa drobnolistna	5
<u>RAZEM:</u>	<u>75</u>

<u>Drzewa iglaste</u>	<u>szt.</u>
9. <i>Pinus sylvestris</i> sosna zwyczajna	18
<u>RAZEM:</u>	<u>18</u>

<u>Krzewy liściaste</u>	<u>szt.</u>
10. <i>Berberis thunbergii</i> 'Green Carpet' berberys Thunberga	40
11. <i>Philadelphus coronarius</i> jaśminowiec wonny	16
12. <i>Rosa</i> 'Merkury 2000' róża okrywowa (czerwone kwiaty)	56
13. <i>Rosa canina</i> róża dzika	65
14. <i>Spiraea cirenea</i> 'Grefsheim' tawuła szara	57
15. <i>Syringa meyeri</i> 'Palibin' lilak Meyera	39
16. <i>Syringa vulgaris</i> lilak pospolity	15
17. <i>Viburnum opulus</i> 'Compactum' kalina koralowa	20
<u>RAZEM:</u>	<u>308</u>

<u>Krzewy iglaste</u>	<u>szt.</u>
18. <i>Pinus mugo</i> kosodrzewina	30
19. <i>Taxus xmedia</i> 'Repandens' cis pośredni	100
<u>RAZEM:</u>	<u>130</u>

<u>Trawy ozdobne</u>	<u>szt.</u>
20. <i>Miscanthus</i> 'Gracilimus' miskant	146
<u>RAZEM:</u>	<u>146</u>

Skład gatunkowy muraw (7965 m²)

Festuca pratensis kostrzewa łąkowa 10-20 g/m²

Festuca rubra kostrzewa czerwona 10-20 g/m²

Deschampsia caespitosa śmiełek darniowy 10-20 g/m²

Festuca rubra subsp. *rubra* kostrzewa czerwona rozłogowa 10-20 g/m²

Festuca rubra commutata kostrzewa czerwona kępowa 10-20 g/m²

Poa pratensis wiechlina łąkowa 25-30 g/m²

Ważne - Całość mieszanki traw powinna zostać wzbogacona o 10% nasion *Trifolium repens* koniczyny białej (rozesłanej) oraz 10 % *Bellis perennis* stokrotki pospolitej w celu wzbogacenia trawnika, lepszego zadarnienia, samonawożenia trawnika, czy lepszego akumulowania wody.

Dopuszczalna jest zmiana składu gatunkowego mieszanki roślin przy założeniu, iż docelowo murawa ma tworzyć zwartą darń.

Jako gatunki łąkowe należy wysiać gatunki rodzime. Zaprojektowano łąkę wieloletnią o wysokości ok. 60-80 cm. Poniżej przedstawiono sugerowany skład gatunkowy spełniający wyżej wymienione wymogi. U producenta mieszanka ta składa się w 75% z nasion kwiatów i 25% nasion traw (podanych na końcu listy). Dopuszcza się modyfikację składu zakładając, iż mieszanka będzie wielogatunkowa, składała się będzie z roślin jednorocznych i wieloletnich rodzimych gatunków, jej wysokość docelowa nie powinna przekroczyć 80 cm. Stanowisko zaprojektowanych łąk jest słoneczne, w niewielkiej części półcieniste. Przedstawiony skład gatunkowy nadaje się na różne warunki glebowe ale przede wszystkim jest odpowiedni dla terenów zdegradowanych, przemysłowych bądź pobudowlanych.

Skład gatunkowy łąki kwietnej (2080 m²)

Kwiaty – 75 %

Plantago lanceolata babka lancetowata

Plantago media babka średnia

Silene latifolia bniec biały

Silene dioica bniec czerwony

Betonica officinalis bukwica zwyczajna

Centarea cyanus chaber bławatek

Centaurea jacea chaber łąkowy

Securigera varia cieciora pstra

Verbascum nigrum dziewanna pospolita

Hypericum perforatum dziurawiec zwyczajny

Silene flos-cuculi firletka poszarpana
Prunella vulgaris głowienka pospolita
Dianthus carthusianorum goździk kartuzek
Dianthus deltoides Goździk kropkowany
Ranunculus acris jaskier ostry
Agrostemma githago kąkol polny
Carum carvi kminek zwyczajny
Lotus corniculatus komonica zwyczajna
Trifolium pratense konieczyna łąkowa
Lythrum salicaria krwawnica pospolita
Achillea millefolium krwawnik pospolity
Sanguisorba minor krwiściąg mniejszy
Origanum vulgare lebiodka pospolita
Silene armeria lepnica baldaszkowa
Silene vulgaris lepnica rozdęta
Medicago lupulina lucerna nerkowata
Papaver rhoeas mak polny
Saponaria officinalis mydlnica lekarska
Consolida regalis ostróżeczka polna
Crepis biennis pępawa dwuletnia
Hypochaeris radicata prosienicznik szorstki
Anthyllis vulneraria przelot pospolity
Galium album przytulia biała
Galium verum przytulia właściwa
Anthemis tinctoria rumian barwierski
Anthemis arvensis rumian polny
Matricaria recutita rumianek pospolity
Agrimonia eupatoria rzepik pospolity
Lychnis viscaria smółka pospolita
Salvia pratensis szalwia łąkowa
Rhinanthus minor szelężnik mniejszy
Malva moschata ślaz piżmowy
Vicia cracca wyka ptasia
Glebionis segetum złocień polny
Leucanthemum vulgare złocień właściwy
trawy – 25%
Briza media drżączka średnia
Cynosurus cristatus grzebienica pospolita
Festuca rubra kostrzewa czerwona

Festuca ovina kostrzewa owcza

Agrostis capillaris mietlica pospolita

Anthoxanthum odoratum tomka wonna

Poa pratensis wiechlina łąkowa

Poa compressa wiechlina spłaszczona

OGÓLNA SPECYFIKACJA DOTYCZĄCA MATERIAŁU ROŚLINNEGO

Sadzone drzewa liściaste powinny mieć formę drzewa jednopiennego, pień prosty, wysokość drzewa min 3,5 - 4 m, wysokość pnia do korony 2 - 2,5 m, szerokość korony 1,5 – 2 m, obwód pnia 20 -25 cm.

Sadzone drzewa iglaste powinny mieć prosty pokrój, jeden główny przewodnik, wysokość min. 2,5 m. Właściwie zagęszczoną i symetryczną koronę poczynając od podstawy. Kolor igieł typowy dla gatunku, bez przebarwień.

Zakupione drzewa powinny być kilkakrotnie szkółkowane, z pokrojem korony charakterystycznym dla gatunku.

Drzewa powinny zostać zamocowane w gruncie za pomocą systemów kotwiących bryłę korzeniową dedykowanych do podziemnego mocowania średnich i dużych drzew. Nie projektuje się mocowania sadzonych drzew za pomocą palików, zakładając, iż rozwiązanie to jest mniej efektywne, mniej estetyczne oraz mniej ekologiczne. Dopuszcza się zastosowanie jednego palika drewnianego mocowanego skośnie w gruncie oraz taśmą parcianą do pnia drzewa (zaraz powyżej podstawy).

fot. 1 Schemat mocowania jednego drewnianego palika pod skosem do pnia

Krzewy liściaste powinny być z dobrze wykształconą częścią nadziemną, pędy z typowymi dla odmiany rozgałęzieniami – minimum 3, z silnie przerośniętą bryłą korzeniową, korzeniami nie zbitymi zbyt mocno. Wielkość pojemników w jakich powinny być zakupione krzewy C5.

Krzewy iglaste powinny być z dobrze wykształconą częścią nadziemną, pędy z typowymi dla odmiany rozgałęzieniami, właściwie zagęszczone; z silnie przerośniętą bryłą korzeniową, korzeniami nie zbitymi zbyt mocno, pojemnik C5, wys. min. 60-80cm.

Trawy powinny być zakupione w pojemnikach. Podłoże w pojemniku powinno być równomiernie przerośnięte korzeniami, bryła korzeniowa ma pozostać w całości po usunięciu pojemnika. Na jej spodniej stronie nie może występować zbytne zagęszczenie splątanych korzeni, których wierzchołki winny być jasne i żywotne. Na organach trwałych (kłącza, korzenie, zdrewniałe nasady tegorocznych pędów) powinny być widoczne pąki odnawiające, ewentualnie przyziemne rozety liści. Trawy sadzone powinny być głównie z pojemników P9, sporadycznie C1 lub P11.

W okresie wegetacji rośliny mają być silne, bez widocznych uszkodzeń mechanicznych i objawów chorobowych, właściwie wybarwione w okresie wegetacji.

Do czasu kwitnienia pędy nie powinny być przycinane, potem dopuszcza się ścięte pędy, ale muszą się na nich znajdować wzbudzone pąki boczne.

Po posadzeniu drzew i krzewów glebę wokół pnia należy wyprofilować w formie misy o regularnym, okrągłym kształcie i średnicy min. 100 cm i głębokości 5 cm wokół drzewa. Nie dopuszcza się usypywania ziemi dookoła pnia tak, że będzie ona tworzyła „górkę” oraz usypywania ziemi brzegu misy w postaci wału. W okresie po posadzeniu przez ok. 2 lata (minimum) powinna być ona również wyłożona warstwą przekompostowanej kory o miąższości ok 4cm, przy czym w kierunku pnia powinna się ona zmniejszać tak, aby nie dotykała pnia. Niedopuszczalne jest używanie kory barwionej. Frakcja używanej kory powinna mieć 2 do 6 cm a jej cząstki powinny mieć luźną strukturę.

Murawy i łąki – na terenie zaprojektowano założenie 7965 m² nawierzchni muraw i 2080 m² łąk. Teren objęty projektem ma niekorzystne warunki (dawniej zabudowana przestrzeń w formie resztek ruin i gruzowisk, roboty budowlane związane z likwidowaniem gruzowisk i organizacją przestrzeni itp.) dla prawidłowego rozwoju muraw zatem należy go odpowiednio przygotować oraz nawieźć ziemię urodzajną. Dodatkowo zaleca się wzbogacenie mieszanki nasion traw o 10 % udział koniczyny białej (rozesłanej) *Trifolium repens* oraz 10 % nasion stokrotki pospolitej (łąkowej) *Bellis perennis*.

Zaproponowaną mieszankę łąkową sieje się z nasionami traw w proporcji 75% nasion kwiatów 10% nasion traw.

Ważne:

- teren pod murawy i łąki musi być oczyszczony z gruzu i zanieczyszczeń (wszelkie budowlane zanieczyszczenia, nawet zakopane na głębokość powyżej metra, będą miały negatywny wpływ na wygląd trawnika oraz będą wpływały na rozwój objawów chorobowych),
- teren powinien być wyrównany i splantowany,
- na wymieszane warstwy nałożyć warstwę ziemi urodzajnej/ogrodniczej (ok. 5 cm) i zmieszać za pomocą glebogryzarki, wyrównać i splantować,

- ostatnią warstwę ziemi urodzajnej (ok. 5cm) rozścielić równą warstwą; powinna być równo wymieszana z nawozami mineralnymi oraz starannie wyrównana (w sumie rozkładamy ok. 10 cm ziemi urodzajnej na strefy muraw i łąk),
- przed siewem nasion/rozłożeniem darni ziemię należy wałować wałem gładkim,
- przykrycie nasion – przez przemieszanie z ziemią grabiami lub wałem z kolczatką (nasiona nie powinny być przykryte warstwą ziemi i piasku grubszą niż 1,5 cm); przykrycie nasion jest szczególnie ważne przy terenach pochyłych, pokrywamy jedynie nasiona muraw, nie łąk (!).
- po wysiewie nasion ziemia powinna być wałowana lekkim wałem; na terenach skarp wałowanie powinno odbyć się kilkakrotnie po przykryciu nasion warstwą ziemi,
- nasiona wysiewane winny być w ilości 25g na 1 m² (chyba, że producent zaleca inaczej),
- należy użyć mieszanki nasion polskiej produkcji.

Ziemia urodzajna – ziemia posiadająca właściwości zapewniające roślinom prawidłowy rozwój.
Optymalne pH 5,5 – 6,5.

Nasiona traw i roślinna murawy i łąki

Należy stosować mieszanki nasion wyłącznie krajowe o terminie produkcji nie dłuższej niż rok od momentu wysiewania.

Gotowa mieszanka nasion roślin powinna mieć oznaczony procentowy skład gatunkowy, klasę, numer normy, wg której została wyprodukowana, zdolność kiełkowania, rok produkcji i termin ważności.

WYTYCZNE DO GOSPODARKI ISTNIEJĄCYM DRZEWOSTANEM NA CZAS PROWADZENIA ROBÓT BUDOWLANYCH

Za zagrożone uznano nasadzenia, które zlokalizowane są w zasięgu robót ziemnych i podczas realizacji inwestycji narażone są na uszkodzenia systemu korzeniowego. Za zasięg robót ziemnych uznano wszystkie roboty wykonywane w zasięgu korony drzewa powiększonego o 1,5 m. W celu zminimalizowania uszkodzeń korzeni roślin oraz ryzyka obumarcia drzewa prace w pobliżu drzew należy wykonywać według następujących zaleceń:

- Pod drzewami wszystkie ewentualne prace ziemne związane z kładzeniem instalacji należy wykonać metodą przecisku sterowanego.
- Pnie drzew należy zabezpieczyć przed ewentualnymi uszkodzeniami. Spotykane zabezpieczenia za pomocą mat słomianych nie są wystarczające. Należy je zabezpieczyć za pomocą deskowania i np. starych opon bądź plastikowych rur drenarskich między deskami a pniem. Dodatkowo na terenie znajdują się dwa pomniki przyrody – w ich przypadku wskazane jest zabezpieczenie drzewa i terenu wokół niego ogrodzeniem o zasięgu minimum rzutu korony drzewa (wskazane rzut korony powiększony o 1,5 m.)
- W przypadku konieczności użycia ciężkiego sprzętu w obrębie systemu korzeniowego teren zabezpieczyć należy przed zagęszczeniem gleby. W tym celu, w zależności od przewidywanego natężenia ruchu, można wysypać teren warstwą żwiru o miąższości ok. 20cm; dodatkowo można ułożyć płyty na warstwie żwiru lub ułożyć bale drewniane na legarach lub warstwie tłucznia i żwiru. Wspomniane zabezpieczenia nie mogą dochodzić do pnia - należy zostawić ok 20cm odstęp między pniem a wspomnianymi zabezpieczeniami.
- Niedopuszczalne jest mocowanie jakichkolwiek wind, bloczków, wyciągarek itp. do pni drzew, nawet, jeśli je się zabezpieczy. Poza uszkodzeniami pnia może doprowadzić to do poważnego zachwiania statyki drzewa lub nawet jego wywrotu. Należy pamiętać, iż w środowisku miejskim drzewa nie korzenią się głęboko.
- Roboty ziemne w obrębie systemu korzeniowego drzew (zasięg korony powiększony o 1,5m) należy wykonywać ręcznie (!) i w jak najkrótszym czasie.
- W przypadku niespodziewanej kolizji realizacji projektu (wynikającej np. z nieznanego błędu geodezyjnego) każdorazowo skonsultować należy taką sytuację z inspektorem ds. zieleni prowadzącym nadzór nad inwestycją w celu znalezienia rozwiązania pozwalającego na usunięcie bądź uszkodzenie drzewa i jego części nadziemnych i podziemnych.
- Odsłonięte korzenie należy jak najszybciej zabezpieczyć w celu ochrony przed wysuszeniem/przemarzeniem. W okresie wegetacji roślin korzenie zabezpiecza się warstwą ziemi urodzajnej lub matami słomianymi zmaczanymi wodą, w okresie zimowym – matami słomianymi. Najmniej narażone są drzewa jesienią, po opadnięciu liści.

- Masa usuwanych korzeni powinna być jak najmniejsza, dopuszcza się przecinanie korzeni o średnicy do 2 cm, korzenie o większej średnicy należy ominąć. Cięcia należy przeprowadzać ostrymi i czystymi narzędziami prostopadle do długości – tak by przycięta powierzchnia była jak najmniejsza. Uszkodzenie/przecinanie korzeni głównych oraz podstawy pnia może prowadzić do osłabienia żywotności roślin oraz do utraty statyki.
- Dla fizjonomii drzewa najważniejsze są korzenie najcieńsze - włosniki. Podczas prowadzenia prac należy zwracać uwagę na to by ich nie wrywać a jedynie w razie konieczności ucinąć ostrym narzędziem. Dlatego również użycie ciężkiego sprzętu w postaci np. koparek, spychaczy nie jest dozwolone gdyż uszkodzenie korzenia następuje wtedy nawet 50 cm poza obrębem wykopu.
- Jeśli prace wymagać będą wykonywania fundamentów bliżej drzew niż obecne należy wykonywać tylko (!) fundamenty punktowe zamiast fundamentu ciągłego. Odstępy między fundamentami punktowymi w obrębie systemu korzeniowego powinny być większe niż 2m.
- Niedopuszczalne jest podwyższenie poziomu gruntu w pobliżu pnia. Jeśli zaistnieje konieczność podnoszenia poziomu gruntu należy pień drzewa odpowiednio zabezpieczyć pozostawiając wokół niego wolną przestrzeń (zasięg korony powiększony o 1,5 m) z dotychczasowym poziomem gruntu. W przypadku obniżania gruntu należy wykonać to w taki sposób, aby w pobliżu pnia grunt nie został obniżony oraz system korzeniowy nie został odsłonięty. Podczas prac związanych z usuwaniem oraz wymianą materiału budowlanego jest możliwe, iż niektóre jego elementy zrosły się z systemem korzeniowym (np. krawężnik drogowy). Usuwając je należy zachować ostrożność by nie uszkodzić korzeni, w które mogły wrosnąć. W takim przypadku płaskie narzędzia powinny być ustawione pionowo podczas usuwania elementów przylegających do korzenia; przestrzeń odspajana między ścianą murka/krawężnika powinna być jak największa by umożliwić jedynie wsunięcie narzędzia; odspojenie nie powinno sięgać głębiej niż dolna krawędź odspajanego murka/krawężnika; jeżeli korzeni nie można oddzielić od konstrukcji należy je odciąć ostrym i czystym narzędziem (nie odrywać!); wstawianie nowego krawężnika/murka powinno nastąpić tak szybko jak to możliwe; doły pozostałe należy dokładnie zasypać uważając by nie powstały poduszki powietrzne ani nie nastąpiło zbyt mocne ubicie gruntu. W przypadku korzeni dużych mocno zrosniętych z usuwanym elementem należy pozostawić fragment konstrukcji wrosnięty tak by nie tworzyć ran na korzeniu; w przypadku wprowadzania nowego elementu w miejscu kolizji z korzeniem element należy odpowiednio wyprofilować by nie miażdżył korzenia.

W niniejszej inwentaryzacji zaistniała sytuacja związana z domierzaniem pojedynczych drzew podczas wykonywania pomiarów terenowych (bez użycia specjalistycznego sprzętu geodezyjnego). Drzewa te wskazano osobnym symbolem na załączonej do opracowania mapie. Może się okazać, iż podczas wykonywania prac związanych z realizacją projektu drzewa te

zostaną uznane za zagrożone bądź kolidujące. W przypadku kolizji należy wystąpić z odpowiednim wnioskiem do właściwego urzędu i uzyskać niezbędne pozwolenie. W przypadku drzew zagrożonych podlegają one wymienionym wyżej wytycznym.

Jeżeli podczas realizacji inwestycji zachodzi konieczność usunięcia drzew lub krzewów uznanych za zagrożone, Inwestor ma obowiązek uzyskania stosownego zezwolenia i wniesienia opłat.

W przypadku zniszczenia drzew spowodowanego niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub usunięcia nasadzeń bez wymaganego zezwolenia Prezydent wymierza karę pieniężną – zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody – Art. 88 i 89.